

לחיות במלכות אלוהים מבוא לאמונה הקתולית שיעור 8 : החטא

האדם העדיף את עצמו על פני האלוהים, ובמעשה הזה – הוא דחה אותו (קכ"ק 398)

1. החטא והרוע נוכחים לכל אורך ההיסטוריה האנושית. התגלות אלוהית עוזרת לנו להבין מהו החטא : דחיית האדם את האלוהים, התנגדותו אליו, שימוש לרעה בחופש שנתן לנו כדי שנאהב אותו ואחד את השני. החטא הוא החמצת המטרה שלשמה ברא אותנו אלוהים. קכ"ק 386 - 387
2. אלוהים כרת ברית עם האדם כשברא אותו, ונתן לו את מתנת זכות הבנים האלוהית. אדם הראשון נברא בחברות עם אלוהים ובהרמוניה עם עצמו ועם יתר הבריאה. קכ"ק 374 - 375
3. אדם, שפּוּתָה על ידי השטן, הניח לאמונו שלו בבוראו למות בקרבו. הוא המרה את פי ה' תוך שימוש לרעה בחופש שניתן לו. הוא רצה "להידמות לאלוהים" – אך "ללא אלוהים". קכ"ק 397 - 398
4. אדם וחווה איבדו את החסד של זכות הבנים האלוהית ושל הקדושה הראשונית והחלו לפחוד מאלוהים. מתחים החלו להעיב על האיחוד בין איש לאשתו, ותאוה ושליטה החלו להכתים את היחסים ביניהם. קכ"ק 399 - 400
5. ההרמוניה עם הבריאה הופרה והחלה לדעוך. הסבל והמוות נכנסו להיסטוריה האנושית. אדם וחווה מתו מוות רוחני והמוות הגופני החל לשלוט בהם. קכ"ק 404 רומ' ה 12
6. בגלל האחידות של הגזע האנושי – כל בני האדם לוקחים חלק בחטאו של אדם. אדם וחווה פגעו בטבע האנושי והעבירו אותו במצב פגום בתורשה לכל בני האדם : החסד האלוהי וחיי הנצח נמנעים מכולם. קכ"ק 405
7. אנחנו לא "מבצעים" את החטא הקדמון, אלא מקבלים אותו כ"ירושה"; זהו מצב : לא פעולה ולא אשמה אישית. הטבע האנושי פגוע, והוא נשלט על ידי אי-ידיעה, סבל ומוות, והינו בעל נטייה לחטוא (יצר הרע). קכ"ק 410 ברא' ג 15
8. היצר הרע הוא החשכת השכל, החלשת הרצון והפרת הסדר של התשוקות. זוהי הנטייה לאהוב דברים שהם פחות טובים במקום דברים שהם יותר טובים. היצר הרע אינו החטא הקדמון : הוא התוצאה שלו, הגורם לחטא – אך לא החטא עצמו. קכ"ק 1846, 613, 1851 מתי א 21, מרק' ב 5 מתי כו 28 רומ' ה 20 ; ח 2 - 4
9. אלוהים לא נטש את האדם אחרי נפילתו, אלא הבטיח ניצחון על הרוע. כמו כן, הבטיח לשקם את האדם מנפילתו באמצעות 'זֶרַע הָאִשָּׁה'. קכ"ק 407 - 409 עבר' ב, 14 יוח"א 19
10. הבשורה היא התגלות החסד האלוהי לחוטאים בדמותו של ישוע המשיח. בעינויי המשיח מתגלה החטא במלוא האלימות שלו. ובכל זאת, בשעה החשוכה ההיא הקורבן של ישוע הופך להיות מקור לסליחת חטאים : "הִיכָן שֶׁהִתְרַבָּה הַחֲטָא, הַחֶסֶד שֶׁפָּע עוֹד יוֹתֵר". קכ"ק 1849 - 1859 גל' ה 19 - 21
11. באמצעות החטא, השטן הוא בעל שליטה באדם. הטבילה, באמצעות מסירת החיים בחסד המשיח, מוחקת את החטא הקדמון ומשיבה את האדם בחזרה אל האלוהים. אך האדם נותר חלש ונתון תחת הרוע, והוא נקרא להילחם מלחמה רוחנית. קכ"ק 1487 - 1488 מתי יח 8 - 9
12. מהו החטא? פגיעה בשכל הישר, באמת ובמצפון ; כישלון באהבת האלוהים והרע שנגרם על ידי חיבור מסולף אל דברים מסוימים ; מילה, מעשה או תשוקה שנוגדים את מצוות האלוהים ; התקפה ומרידה נגד אלוהים, כשאנחנו מנסים להידמות לאלוהים בכך שאנו דוחים את מה שטוב או רע ; "אהבה עצמית גדולה כל כך עד כדי בוז כלפי אלוהים". קכ"ק 1487 - 1488
13. השפעות החטא : האדם החוטא פוגע בכבודו ובאהבתו של אלוהים, בכבודו שלו עצמו וברוחותה של הכנסייה. שום רוע אינו גדול יותר מהחטא ; לשום דבר אין תוצאות גרועות יותר לחוטאים עצמם, לכנסייה ולעולם כולו.

14. חטא למוות הורס את האהבה בליבו של האדם תוך הפרה חמורה של מצוות אלוהים וגורם לאיבוד החסד המקדש. הוא דורש התחלה מחדש של רחמי אלוהים וחזרה בתשובה באמצעות תקדיש הווידוי. אם האדם שחטא חטא למוות אינו מקבל כפרה באמצעות חרטה עמוקה וסליחה מאלוהים – הוא מגורש ממלכות המשיח ונידון למוות נצחי בגיהנום. 15. בהתקיים שלושת התנאים האלה החטא הוא חטא למוות: א. עניין חמור (למשל, עשרת הדיברות) ב. ידיעה מוחלטת שבמעשה במילה או במחשבה יש חטא ג. הסכמה מודעת ובחירה אישית לבצע את המעשה	קכ"ק 1855 - 1861 יח"א ה 16 - 17
16. חטא לא למוות מאפשר לאהבה להתקיים, אך הוא פוצע אותה ופוגע בה. יש בו אי ציות למצוות המוסר בצורה פחות חמורה, או בצורה חמורה – אך ללא ידיעה מוחלטת או הסכמה שלמה. חטאים 'לא למוות' שנעשו בכוונה ושאינן עליהם חרטה – עשויים להביא לחטא למוות. 17. אין גבול לרחמי אלוהים, אך מי שמסרב לקבל את רחמיו באמצעות חרטה – דוחה את הקבלה של סליחת החטאים ואת ישועתו. זהו חטא נגד רוח הקודש.	קכ"ק 1862 - 1863 קכ"ק 1864 מתי יב 31
18. החטא מוליד מידה מגונה בחזרה על אותם המעשים הרעים, וכתוצאה מכך נוצרות נטיות רעות שמעיבות על המצפון. שבעת החטאים הראשיים הם: גאווה, רדיפת בצע, קנאה, חמה, תאוה, זללנות ועצלנות. אנו אחראים על חטאים שמבוצעים על ידי אחרים כשאנו משתפים איתם פעולה. 19. כיצד פיתוי מוביל לחטא: (א) התקרבות; (ב) הקשבה לתשוקה; (ג) כניעה למשיכה; (ד) נפילה לחטא. המצפון שלנו הוא מתנה ועזרה, והוא מוביל אותנו לחזרה בתשובה ולחרטה.	קכ"ק 1865 - 1868 בר' ד 7
20. לחטא שתי תוצאות: א. חטא חמור מונע מאיתנו להתאחד עם אלוהים ושולל מאיתנו את הזכות לחיי נצח ("העונש הנצחי"). ב. כל חטא גורר חיבור לא בריא ליצירים שחייבים להיטהר או על פני האדמה או בכור המצרף. היטהרות זו משחררת אותנו מה"עונש הזמני" של החטא. 21. סליחת החטאים מעניקה לנו את השחרור מהעונש הנצחי, אך העונש הזמני נותר בעינו. אנו גדלים בקדושה באמצעות קבלת סבל וניסיונות בסבלנות, באמצעות מעשי חסד וצדקה, באמצעות תפילה ובאמצעות מעשי סיגוף. 22. כדי לקבל את רחמי אלוהים עלינו להודות בחטאינו ולהתחרט עליהם. על החרטה לכלול: (א) צער על החטא; (ב) החלטה שלא לחזור על החטא. בחרטה יש שינוי קיצוני של כל חיינו, חזרה בתשובה אל אלוהים בכל ליבנו, התרחקות מרוע והרגשת גועל ממעשינו הרעים. יש להביע את החזרה הפנימית בתשובה במעשים נראים לעין: צום, תפילה, מתן צדקה, פיוס עם הרע, דמעות חרטה ואהבה מעשית. 23. כדי שייסלח לנו, עלינו לסלוח לאחרים. תקדיש הווידוי (או הפיוס) הוא המפתח לסליחה שלנו ולקבלת חיים חדשים במשיח מאת האלוהים.	קכ"ק 1472 - 1473 יח"א א 8 - 9 קכ"ק 1431 - 1434, 1451

שאלות לדיון

1. איזו השפעה יש לחטא על נשמתנו? האם אני יכול לחוש בהשפעה הזו? כיצד?
2. אמת או שקר: לחטאים קטנים אין תוצאות הקשורות לכנסייה, כל עוד הם לא פוגעים באף אחד.